HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מאתים ריס. היו מירוסלים ועד (ו) לוק הר גבוה וזקוף כדתמרי׳ בגמרא מציעא ו) עלמה לרמקי זוקין ופלה: **שבעה ומחלה ריס לכל מיל.** הרי למאתים ריס י״ב מיל והם י״ל מפעות מירוסלים לסוכה הרחוקה מפע אחד ומסוכה לסוכה עד י׳ סוכות ט׳ מפעות הרי י׳, מפעות ומסוכה אחרונה לוק מפע אחד הרי לכל מפע ומפע מיל חוץ מאחד מהן שים בו ג׳ מילין היינו דקתני ומלוין אותו מסוכה לסוכה שהמיל הוא תמוס שבת חוץ מאחרון שהוא רחוק ג׳ מילין ומלויהו מיל ועומד מרחוק ורואה אף מעשיו והמעבדן הזה אינו אוהב למעבדן שיקד רבי אלעזר ו) קליר ושמלים קניס הוא קלב הריס אותו מעבדן אינו עולה למאתים אלא המיל מבל בבריית׳ דהמזיון בספרי ז) מנינו שם מילת תלוקת ארץ ישראל לעתיד לבוא רוחב גבול כל שבט ושבט שבעים ומאה מיל וגם רבי אלעזר קליר יסד כן בפיוטו ארחץ בנקיון כפות ח) ברוחב ע״ה מיל חריליותיה והם כ״ה אלף קניס שבספר יחזקאל (מה) שנאמר ומן המדה הזאת תמוד וגו׳ וכל קנה ו׳ אמות הרי ק״ן אלף אמה הן לכל אלפים ואחרי מיל הרי ע״ה מיל: **הרי מיס ואחרי מזון.** בגמרא מפרש אינו דומה מי שים לו פת בסלו למי שאין לו: **שאינו מגיע עמו לצוק.** כמו שפירשתי לפי שהוא רחוק ג׳ מילין: **תוקף לשון של זהורית.** בגמרא מפרש טעמא: **בת ושב לו.** חוזר עד סוכה התחרונה שעיפ שהיותה חוץ לתחום אפילו בת ושב לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו: מה היה עושה חולק של זהורית: ונקטריה כוליה בסלע כיון דמצוה בשעיר דילמא קדים ומלבין ומיתבא דעתיה ונקטריה כוליה בין קרניו זמנין דגמיש ליה לרישיה ולאו אדעתיה ת״ר ז) בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח האולם מבחוץ הלבין היו שמחין לא הלבין היו עצבין ומתביישין התקינו שיהיו קושרין על פתח אולם מבפנים ועדיין היו מציצין ורואין הלבין היו שמחין לא הלבין היו עצבין התקינו שיהיו קושרין אותו בסלע וחציו בין קרניו אמר ר׳ נחום בר פפא משום רבי אלעזר הקפר בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח אולם מבפנים וכיון שהגיע שעיר למדבר היה מלבין וידעו שנעשית מצותו שנאמר ט) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו: לא היה מגיע למחצית ההר: איבעיא להו אותן אבנים מה הן בהנאה רב ושמואל חד אמר מותרין וחד אמר אסורין מאן דאמר מותרין דכתיב

תשעים רים שבעה ומחצה לכל מיל א) על כל סוכה וסוכה אומרין לו הרי מזון והרי מים ב) ומלוין אותו מסוכה לסוכה חוץ מאחרון שבהן שאינו מגיע עמו לצוק ג) אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו ד) מה היה עושה חולק לשון של זהורית חציו קשור בסלע וחציו קשור בין שני קרניו ודחפו לאחוריו והוא מתגלגל ויורד ולא היה ה) מגיע לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים ה) בא וישב לו תחת סוכה אחרונה עד שתחשך ו) ומאימתי מטמא בגדים משיצא חוץ לחומת ירושלים ר׳ שמעון אומר משעת דחייתו לצוק: **גמ׳** תנו רבנן ז) עשר סוכות ושנים עשר מילין היו דברי ר׳ מאיר ר׳ יהודה אומר תשע סוכות ועשרה מילין ר׳ יוסי אומר חמש סוכות ועשרה מילין היו וכולן על ידי עירוב אמר רבי יוסי סח לי אלעזר בני אם על ידי עירוב יכולני לעשות אפילו שתי סוכות ועשרה מילין במאן אזלא הא דתניא חוץ מאחרון שבהן שלא הגיע עמו לצוק אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו כמאן כר׳ מאיר: על כל סוכה וסוכה אומרים לו הרי מזון והרי מים: ח) תנא מעולם לא הוצרך אדם לכך ט) אלא שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו: מה היה עושה חולק לשון של זהורית: ונקטריה כוליה בסלע כיון דמצוה בשעיר דילמא קדים ומלבין ומיתבא דעתיה ונקטריה כוליה בין קרניו זמנין דגמיש ליה לרישיה ולאו אדעתיה ת״ר י) בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח האולם מבחוץ הלבין היו שמחין לא הלבין היו עצבין ומתביישין התקינו שיהיו קושרין על פתח אולם מבפנים ועדיין היו מציצין ורואין הלבין היו שמחין לא הלבין היו עצבין התקינו שיהיו קושרין אותו בסלע וחציו בין קרניו אמר ר׳ נחום בר פפא משום רבי אלעזר הקפר בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח אולם מבפנים וכיון שהגיע שעיר למדבר היה מלבין וידעו שנעשית מצותו שנאמר יא) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו: לא היה מגיע למחצית ההר: איבעיא להו אותן אבנים מה הן בהנאה רב ושמואל חד אמר מותרין וחד אמר אסורין מאן דאמר מותרין דכתיב

רבי יהודה אומר תשע סוכות ועשרה מילין. יש ספרים שים בהן עשר סוכות אם כן לפי זה המחרונה היתה עומדת בצוק ואמת משום חולפא דמשלח כדי שלא יטרוך למחזר וילין שם: **וכולן** על ידי עירוב. מכאן מקשים להא דאמר בפרק מי שהוליחוהו (עירובין דף נג.) כזה יהו כל שבתי שבת פירוש אלפים לתחום שבת ומעבר ד׳ אמות ברשות הרבים כיצד הולכים אלפים ומאתים אמה לתחום שבת ומעבר ד׳ אמות ברשות היחיד ואלפים ומאתים אמה לתחום שבת ומעבר ד׳ אמות ברשות הרבים ואלפים ומאתים אמה לתחום שבת ומעבר ד׳ אמות ברשות היחיד הרי תשעת אלפים אמות ומשני התם בשלמא לרבי יהודה אומר תשע סוכות כולהו אותנין להם אלכסון ומפרש״מ דשלך אלכסון נותנין לו ללכת בו ביום טוב ואלכסון הוא אלפים אמה ואחרות. ונמצא מהלך שני מילין מירושלים שהן ד׳ אלפים אמה, והשוכנים בסוכה יוצאין מיל לכלפי ירושלים ומערב כדי להלך מיל אחר, ונמצאו היוצאין מירושלים הולכין עמו שני מילין ומוציאין שם (הם) [האנשים] שיצאו מן הסוכה וחוזרים האנשים שבאו עמו מירושלים והולכין עמו הם שבאו מן הסוכה מיל על ידי עירוב ומיל התחום הנה ד׳ מילין, וכן בין סוכה לסוכה ד׳ מילין בעניין הזה. אחרים מערבין לצד זה ואחרים מערבין לצד זה הנה ח׳ מילין, נשארו ב׳ מילין יוצאין עוד היושבים בסוכה השניה הם שלא עירבו בצד האחר שבין סוכה לסוכה הולכין עמו מיל תחומם ומיל על ידי עירוב הרי י׳ מילין. אבל אליבא דר׳ מאיר דאמר י״ב מיל נשארו ב׳ מילין עומד מרחוק ורואה מעשיו. שחלק לשון של זהורית חציו קשרו בסלע, דחייש דילמא כייף לרישיה זה השעיר ולא יראה ויראה מה שבסלע. ולמה היה קושר בין קרני השעיר, אמרינן ג) הואיל ובו

מתכפרין דלמא קדים ומלבין ג) כדכתיב אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו. ולא היה מגיע למחצית ההר עד שנעשה **איברים איברים.** אותן איברים רב ושמואל חד אמר מותרים בהנאה הן, כלומר להאכילם לבהמות וחד אמר אסורין.

ו) תוקן קף י״ח. ב) [תוספתא פ״ג ה״ח], ג) [לעיל יח: וש״נ], ד) ר״ה לג:, ה) [מעילה יח:], ו) [קף לג:], ז) [בפ׳ שקלים בסילוק הממדות או רחיים], ח) [לב יב], ט) [ויוס ג׳ של סוכות בסילוק הממדות כי פקח מועד], י) [כ״ם מת״ן], יא) [ועי״ע תוס׳ שירושלמי נת. ד״ה כזה].

הגהות הב"ח

(ו) רש״י ד״ה תשעים ריס היו מירוסלים ועד הצוק לוק הר גבוה:

תוס' ישנים

[פסהלדין ק, ב]. **לא עדים ולא התראה** בהדרוקן. שבדקן כסוטות כלמרגין בפ״ו [מד, ו] שפניה מוריקות, והדרוקן ויוקון מלע מילמע היא כלמר ביצמות [ק, ב] העבירות לפני קן וכל כלאחיה ליעבל פניה מוריקות לשמר מר סימן לעבירה הדרוקן. ומע״ג לשמרין בברכות [סב, ב] עמוד הסחר מביל לידי הדרקון ושילון הסחר מביל אדם לידי ירקון, מ״מ שי מינין הן ודומין לשחר שיטען לכך ירקון. מ״ר. **אם אמו מישראל.** אבל לא בעי למימר אמו מישראל דלא מיבעיא ליה מעבדו נכי הגיים ע״ז.

ע״כ מענמוד קודם

מתני׳. תשעים רים שבעה ומחצה לכל מיל. פי׳ רש״י דהם מיל שלפים אמה שהרי מינינו בבריית׳ דספיפי [הסיגיו פי׳ שנו] במדת תלוקת הארץ לכל שבט ושבט שבעים ומאה מיל והן אמנה ועשרים אלף קנין בספר יחזקאל [פמ״ח], והקנה שם אמות הרי אמה הן ואמנים אלף אמה הן לכל אלפים אמה מיל הרי שבעים ואמנה מיל. ומכאן קשה על פי׳ ר״ת דם״פ מי שהוליחוהו [עירובין כח, ן] דקאמר התם מרבע אמות שאמרו הן ואלכסון כי דין ברבוע [השולם] הן בשהר ריוחות בעינן שלפים עם אלכסון שהן אלפים אמה [וח׳ מאות] וכן בזריקה מרבעה אמות והעבדה בעינן אלכסון, דהא הכא לא מצינן אלא אלפים אמה מלומאמות שהן מיל כמו שמעמע כאן, ועוד קשה כי בכל השלמה נקט עמוד גבוה שעיה ורחב מרבעה ואמאי נקט רחב מרבעה שהה הוה ניה למינקט אלכסון של מרבעה קרוב לשהה הוא, וכי תימא דרוחב מרבעה ואלכסון קאמר, הא כן בפרק קמא דשבת [ב, ן] גבי כיורת דנקט רחב שהה פי׳ שהיא עגולה וכשמרבעינה ממלא פה אלכסון ד׳ על ד׳ שיעור קרוב לו׳ טפחים לפי׳ רש״י דהתם [ן] לפי׳ ר״ת שהה עגולה עם עגולה מלא עד שפה שפחים ממש עם עוני הדפוסים, (פי ד׳) [נפי מד׳] על ד׳ הוה ניה למינקט כיון שהוא ד׳ [ן] אלכסון, ועוד קשה לרבינו דבפרק כילד מעברין [עירובין כו, ב] בשמעתא דטבלא מרובעת מוכח בהדיא נגי ערי ליוט דילפינן מיניייהו פיאות של תחומי שבת שלא היה בריבוע אלא אלפים ממש כדפרישית התם. ום לומר דלמא לאו כל ערי ליוט יש חילוק בין אלכסון של קרנות לשאר ריוחות, בתחום שבת אין נכון לקנר כאן יותר מבתקוט התם בעינן אלכסון ולא לשאר ריוחות. (שמעון) [שמואל] שפיכת דוקא לקרנות שמרובעין לריבוע עולם כלמוכח התם בעינן אלכסון ולא לשאר ריוחות. **סובה האחרונה עד שתחשך.** ואין לתקשות למה [לח] תקנו סוכה שם, [ויש] עד לשחר אלא לוק, כי רש״י פי׳ שיהא שיעור בשחר וגם הוא מלא ומעונה, ואין לומר שיעשוה אחרים אלא ולא יעמוד יחידי, כי אין נכון לרחות כולן אם הולכן המוט אם לאו. ולמאר רבינו לפשיטו למאן דשחר עד שחשך מתוחרע דלוריית׳ כיון שלא היה אם שביעתו קבועה (עד) מתמילא היום אם מחר לו אין כאן אלא ספק ספקא דאורייתא ואין מוציאין מספק ספקא, ומהרי״ט אומר דלא מיבעיא ליה אם שביעתו קבועה אלא אפילו אם אינה קבועה אלא שהיה יודע בעצמו שיכול לאכול עד שחשך אין מוציאין מספק ספקא, ומ״מ נראה